

שבת קודש
פרשת מקץ
שבת מברכין
מפטירים
"רְנֵי וְשִׂמְחֵי בַת צִיּוֹן"
(זכריה פרק ב' – יד')

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחניק ז"ל

בס"ד
שנה שלש עשרה גיליון מספר 13

חשמונאים (שעון חודף)
כניסת השבת: 16:15
יציאת השבת: 17:15

מהלכות זוג הזנוכה עפ"י שו"ע מסימן תרע' ופוסקים אזורונים

יח. יש מי שמתיר להדליק שם בברכה אף שמתפללים שם ערבית במניין, ויש מי שמתיר להדליק במקרה זה בברכה אף אם אין מתפללים שם כלל. יט. כינוס של קבוצת חיילים גדולה בצבא, יש מתירים להדליק בברכה אף שאין מתפללים שם כלל.

אורחים, תלמידי פנימיה וחיילים

- כ. אדם שמתארח בבית אחרים, ואין בני ביתו מדליקים עבורו אם אינו סמוך על שולחנו:
  - ☒ למנהג הספרדים, צריך להשתתף עם בעל הבית בהוצאות השמן או הנרות, על ידי שישלם לו חלק ממחירם.
  - ☒ בעל הבית רשאי למחול לו על התשלום, ולהקנות לו חלק מהשמן במתנה, אך עליו לעשות זאת באחד מדרכי הקניין.
  - ☒ בברכות צריך בעל הבית לכוון להוציא את האורח ידי חובה והאורח צריך לשמוע את הברכות ולכוון לצאת ידי חובה.
  - ☒ מנהג האשכנזים, טוב יותר שאם יש לו נרות או שמן משל עצמו שידליק בעצמו.

כא. אדם המתארח בבית אחרים וסמוך על שולחנו בקביעות או לאותה תקופה, או שמשלם סכום קבוע עבור ההוצאות, אך אינו מתחשבן במדויק, היהיה כבן בית ויוצא בהדלקה של בעל הבית גם ללא השתתפות בהוצאות. אם רצונו להדליק, אשכנזי ידליק בברכה, וספרדי ללא ברכה. כב. מי שסועד אצל חבירו באקראי ויש לו דירה באותה העיר, צריך לשוב לביתו ולהדליק שם בזמן ההדלקה.

- כג. אדם המתארח בבית מלון או במקום שנותנים לו דירה משלו:
  - ☒ למנהג הספרדים אם לא מדליקים עבורו בביתו, או אם כל המשפחה מתארחת שם, ידליק בברכה בחדרו.
  - ☒ אם מדליקים עליו בביתו, יש אומרים שידליק בחדרו אך בלי ברכה, ויש אומרים שאינו צריך להדליק כלל.
  - ☒ למנהג האשכנזים ידליק בברכה, במקום בו הוא אוכל.

כד. אורח הנמצא במקום שאין בו יהודים המדליקים נרות חנוכה, אף על פי שבני ביתו מדליקים עבורו, ידליק גם הוא במקומו, ולא יברך על ההדלקה. ומנהג אשכנזי יכול לכוון שאינו יוצא ידי חובת ההדלקה בביתו וידליק במקומו עם ברכה.

כה. מנהג האשכנזים שבחור ישיבה, או חייל מדליק נרות חנוכה בברכה, אף על פי שהוריו מדליקים בביתם, ואם נמצאים כמה בחורים ביחד ידליק כל אחד לעצמו ולא ישתתפו להדליק יחד.

כו. מנהג הספרדים שבחור ישיבה, או חייל אינו מדליק נרות חנוכה בברכה, אם הוריו מדליקים בביתם, ואם הוריו אינם מדליקים בביתם צריך להדליק נרות חנוכה בברכה.

כז. בת ספרדיה המתגוררת בפנימיה, דינה כדין בחור ספרדי, וכן תנהג בת אשכנזיה, אך רשאית היא להתנות שאינה יוצאת ידי חובה בהדלקה של הוריה, ואז רשאית להדליק בברכה.

אמרי בינה – שבזו המידות הטובות

האמת הנשמה נבראת ממקום רוח הקודש, שנאמר (בראשית ב ז): "ויפח באפיו נשמת חיים", ונחצבת ממקום טהרה, ונבראת מזוהר העליון מכסא הכבוד. ואין למעלה במקום קדשי הקדשים שקר, אלא הכל אמת, שנאמר (ירמיה י ז): "וה' אלוקים אמת".

מצאתי כתוב: כתיב (שמות ג יד): "איהיה אשר איהיה", וכתוב (ירמיה י ז): "וה' אלוקים אמת הוא אלוקים חיים ומלך עולם", ועתה יש להודיעך, שהקב"ה אלוקים אמת, כי תמצא כ"א פעמים אה"ה שהוא בגימטריא אמ"ת, וגם כן אה"ה בגימטריא כ"א.

האלוקים עשה את האדם להיות ישר (קהלת ז כט), וחותרו של הקדוש ברוך הוא אמת (שבת נה). ועיין ירושלמי סנהדרין פ"א – א', וכתוב (תהלים קא ז): "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני". (עפ"י אורחות צדיקים שער האמת)

הדלקה בערב שבת ומוצאי שבת

- א. לכתחילה נכון להתפלל מנחה בערב שבת לפני הדלקת נרות חנוכה, מפני שתפילת מנחה היא כנגד קורבן תמיד של בין הערבים והדלקת נרות חנוכה הם זכר לנס שהיה בהדלקת המנורה, אשר הדלקתה במקדש הייתה אחרי קורבן תמיד של בין הערביים.
- ב. נוהגים להדליק את נרות חנוכה לפני הדלקת נרות שבת, אפילו לספרדים שלשיטתם אין האשה מקבלת השבת בהדלקת נרות שבת.
- ג. בהדלקת נרות חנוכה בערב שבת יש הניח נרות ארוכים או לשים מספיק שמן שידלקו עד חצי שעה אחרי צאת הכוכבים.
- ד. בהדלקת נרות שבת בערב שבת, נכון לא להקדים את הדלקתם יותר מ-20 דקות לפני השקיעה, כדי שהדלקת נרות חנוכה תהיה סמוך ככל האפשר לזמנה.
- ה. במוצאי שבת מנהג הספרדים שמבדילים ואחר כך מדליקים נרות חנוכה, וכך נוהגים גם חלק מהאשכנזים, ויש מהאשכנזים הנוהגים להדליק נרות חנוכה ואחר כך להבדיל.
- ו. אם אפשר טוב להכין את נרות חנוכה של מוצאי שבת כבר לפני שבת, כדי לא לעכב את הדלקתם במוצאי שבת.

הדלקה בבית הכנסת

- ז. כבר פשט המנהג להדליק בברכה נרות חנוכה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות משום פרסום הנס.
- ח. מי שמדליק את הנרות בברכה בבית הכנסת, כאשר מדליק את הנרות בביתו, חוזר ומברך את כל הברכות חוץ מ"שהחיינו" ביום הראשון.
- ט. נכון שאבל לא ידליק את הנרות ביום הראשון בבית הכנסת, מפני השמחה היתירה שבברכת "שהחיינו", זאת אף על פי שבהדלקת הנרות בביתו מברך הוא שהחיינו.
- י. נרות החנוכה של בית הכנסת יש נוהגים להניחם בכותל דרום במקום גבוה. יש נוהגים להניחם בכיוון מזרח-מערב, ויש נוהגים להניחם בכיוון צפון דרום, וכל מנהג טעמו ונימוקו עמו.
- יא. מנהג האשכנזים לסדר את הנרות בכיוון מזרח-מערב המדליק עומד לפני הנרות כך שפניו לצפון וגבו לדרום, ובלילה הראשון מדליק את הנר הימני שהוא הנר הצפון-מזרחי, ובלילה השני מוסיף עוד נר אחד משמאלו, ומדליק אותו ראשון ופונה לימינו, וכן על זו הדרך.
- יב. מנהג הספרדים להניח את הנרות בכיוון מזרח מערב נוהגים שפני המדליק כלפי דרום וגבו לצפון, ומדליק בלילה הראשון את הנר שלימינו, ובלילה השני מוסיף עוד נר משמאלו, מתחיל להדליק מהנר הנוסף והולך ופונה לימינו, וכן על זו הדרך.
- יג. יש אומרים שאין לברך בבית הכנסת על הדלקת נרות חנוכה אלא אם כן ישנם עשרה גדולים, ואף אם יודע שאחר כך יבואו עוד אנשים ויהיה מנין מדליק בלא ברכה, ויש מתירים להדליק בברכה אם ידוע שאחר כך יתווספו אנשים ויצטרפו לעשרה.
- יד. המצריכים שיהיו עשרה, יש המצריכים שכולם יהיו גברים, ויש הסוברים שנשים מצטרפות למניין לעניין זה, ובלבד שיהיו רוב המניין גברים. והעיקר ההלכה כדעה שניה.
- טו. בהדלקת הנרות בבית הכנסת אין חובה להשאירם דולקים חצי שעה ומותר לכבותם בסיום התפילה, בפרט במקום שיש חשש לשריפה.
- טז. נוהגים להדליק נרות חנוכה בבית הכנסת בלא ברכה אף בשחרית, ובפרט שמתפללים בהשכמה.

הדלקה בחתונות וטקסים

יז. במקום שנאספו אנשים לעצרת, מסיבת חג, חתונה וכדומה, אם מתפללים שם מנחה וערבית במניין, מותר להם להדליק שם נרות חנוכה בברכה משום פרסום הנס.